

İSTİHDAMDA GÜÇLÜ ARTIŞ DEVAM EDİYOR

Seyfettin Gürsel*, Hamza Mutluay**, Mehmet Cem Şahin***

Yönetici Özeti

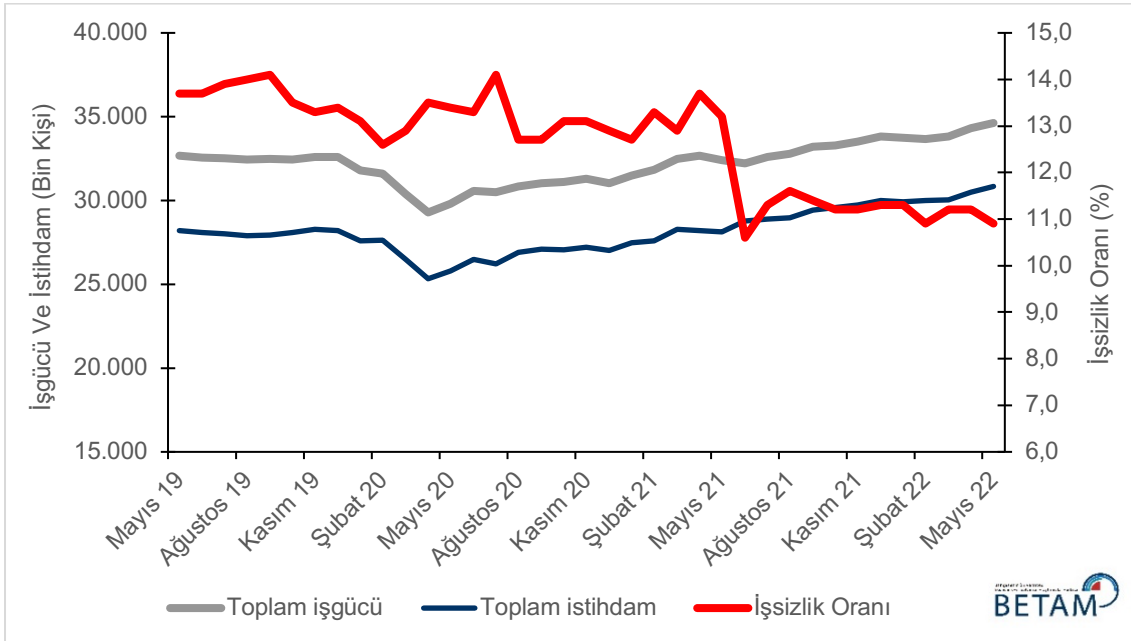
İstihdamda 358 binlik artış ile birlikte işsiz sayısında 56 binlik azalış işgücünü 302 bin artırmış, genel işsizlik oranı da Nisan'dan Mayıs'a 0,3 yüzde puan azalarak yüzde 10,9 seviyesine gerilemiştir.

Mevsim etkilerinden arındırılmış kadın işsizlik oranı Nisan'dan Mayıs'a istihdamda görülen 173 binlik artışa karşılık işsizlikte 30 binlik azalışla birlikte 0,5 yüzde puan azalışla yüzde 13,8'e gerilerken, erkek işsizlik oranı istihdamda görülen 186 binlik artış ve işsizlikte görülen 27 binlik azalış sonucu 0,2 yüzde puan azalarak yüzde 9,5'e düşmüştür. Bu gelişmeler sonucunda işsizlik oranlarındaki toplumsal cinsiyet farkı yüzde 4,3'e gerilemiştir.

İki ayda istihdam artışı 800 bine ulaştı

Mevsim etkilerinden arındırılmış aylık verilere göre istihdam edilenlerin sayısı Nisan'dan Mayıs'a 358 bin artarak 30 milyon 839 bin kişi olarak kaydedilmiş, işsiz sayısı da 56 bin azalarak 3 milyon 785 bine, bunun sonucunda da işgücü 302 bin artarak 34 milyon 624 bine yükselmiştir (Şekil 1, Tablo 1). Son iki ayda işgücü ve istihdam artışı sırasıyla 802 ve 796 bindir. İşgücü artışının istihdam artışına paralel hareket ettiği görülmektedir. İşsiz sayısı değişmezken işsizlik oranı Marttan Mayıs'a 0,3 yüzde puan azalarak yüzde 10,9 seviyesine gerilemiştir.

Şekil 1 : Mevsim etkilerinden arındırılmış işgücü, istihdam ve işsizlik oranı

Kaynak: TÜİK, Betam

* Prof. Dr. Seyfettin Gürsel, Betam, Direktör, seyfettin.gursel@eas.bau.edu.tr

** Hamza Mutluay, Betam, Araştırma Görevlisi, hamza.mutluay@eas.bau.edu.tr

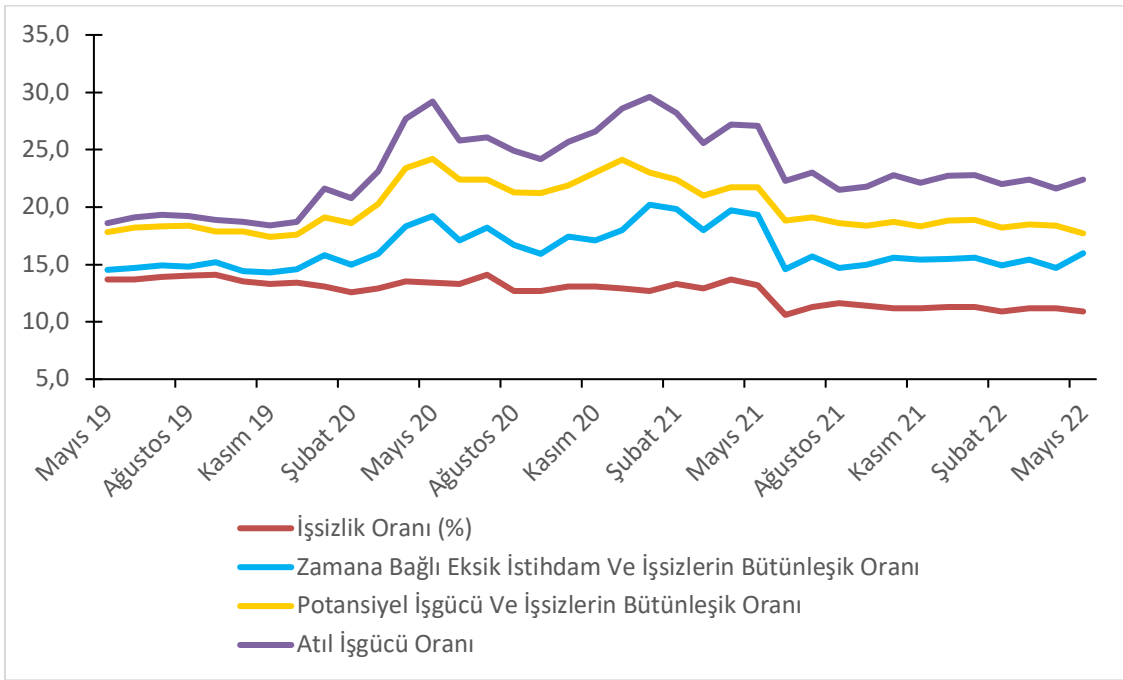
*** Mehmet Cem Şahin, Betam, Araştırma Görevlisi, mehmetcem.sahin@eas.bau.edu.tr

Alternatif işsizlik oranlarındaki gelişmeler

TÜİK tarafından açıklanan alternatif işsizlik oranlarının nasıl hesaplandığı Kutu 1’de açıklanmaktadır. Alternatif işsizlik oranları, işgücü arzından yeterince faydalanılamayan çalışan (zamana bağlı eksik istihdam) ya da işgücü dışına çıkmış ama aslında çalışmak isteyen ve çalışmaya hazır kişileri (potansiyel işgücü) de içermektedir.

Mevsim etkilerinden arındırılmış verilere göre “Genel işsizlik oranı” Nisan’dan Mayıs’a 0,3 yüzde puan azalarak yüzde 10,9 seviyesine gerilerken “potansiyel işgücü ve işsizlerin bütünleşik oranı” 0,7 yüzde puan azalarak yüzde 17,7’ye düşmüştür. “Zamana bağlı eksik istihdam ve işsizlerin bütünleşik oranı” ise Nisan’dan Mayıs’a 1,3 yüzde puanlık artışla yüzde 16,0’a yükselmiştir. Bu dönemde zamana bağlı eksik istihdam seviyesindeki artış istihdamdaki artıştan daha yüksek olmuştur. Son iki alternatif işsizlik oranının bileşiminden oluşan “Atıl işgücü oranı” ise yüzde 21,6’dan yüzde 22,4’e 0,8 yüzde puan yükselmiştir. (Şekil 2, Tablo 4).

Şekil 2 : Manşet işsizlik oranı ve Alternatif İşsizlik Oranları (%)

Kaynak: TÜİK, Betam

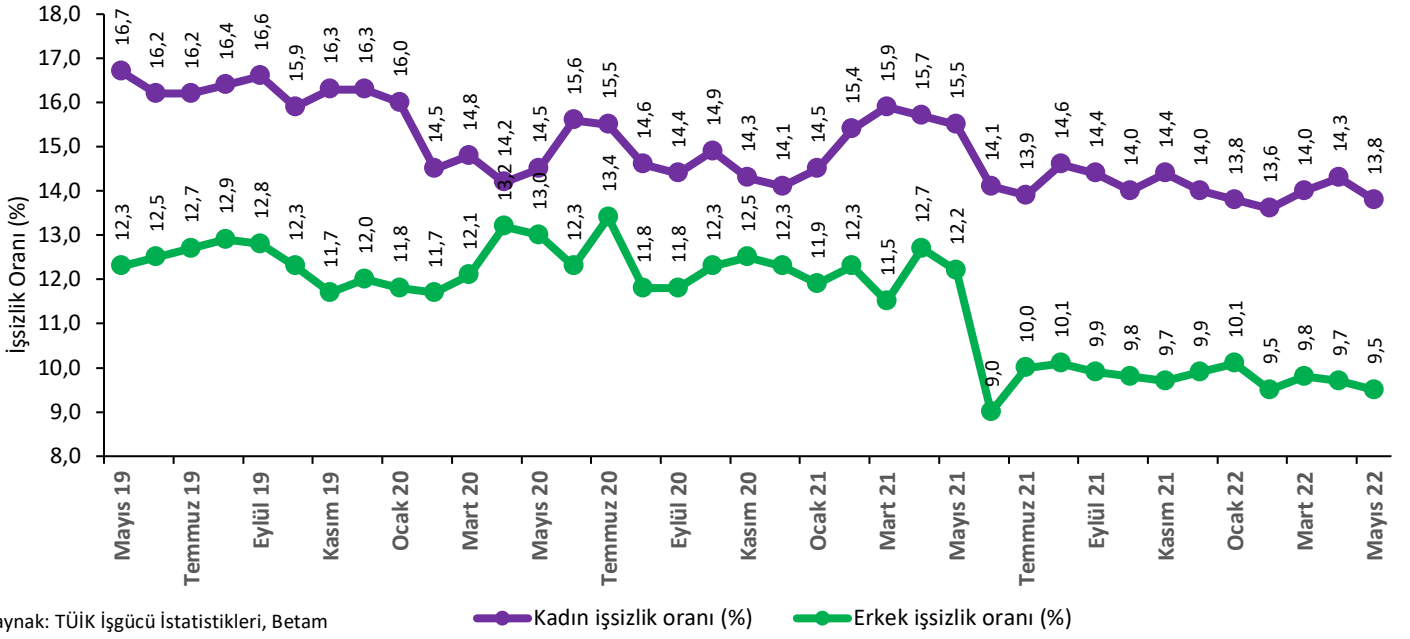
Sektörel istihdama dair açıklama

Bilindiği üzere TÜİK işgücü istatistiklerini Ocak 2021’den itibaren üç aylık ortalamalar yerine aylık olarak yayımlamaya başlamıştı. Ancak işgücü istatistiklerinin aylık yayımlanmaya başladığı tarihten bu yana sektör istihdamlarında üç aylık ortalamalara kıyasla ekonomik gidişattan tamamen kopuk aşırı artış ya da azalışların ortaya çıktığı görüldü. 2021 dördüncü çeyrek işgücü istatistiklerinin yayımlandığı 15 Şubat’ta TÜİK HİA istatistikleri ile ilgili bir duyuru yaparak bundan böyle sektör istihdam rakamlarının aylık olarak yayımlanmayacağını açıklamıştır. Betam sektör istihdamlarındaki gelişmelere çeyreklik işgücü piyasa görünümü notlarında yer vermektedir.

Kadın istihdam oranı rekor tazeledi

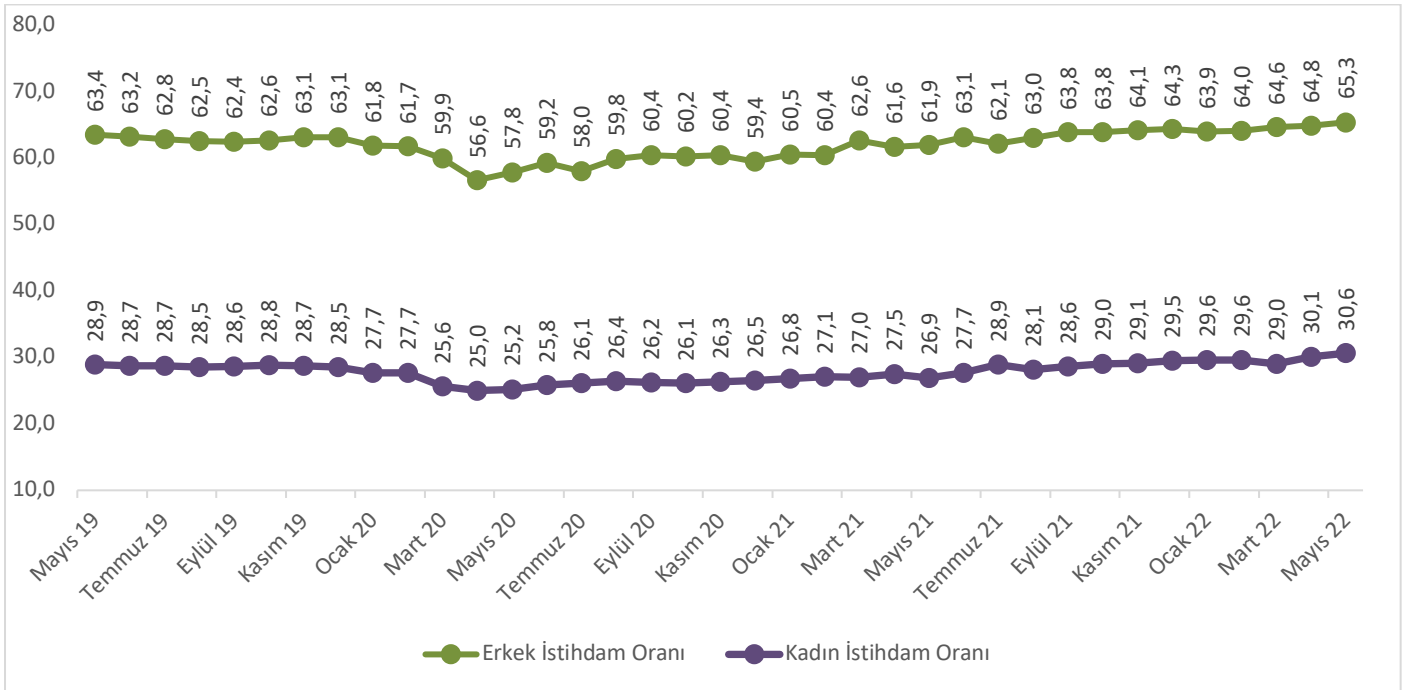
Şekil 3’te mevsim etkilerinden arındırılmış kadın ve erkek işsizlik oranları verilmektedir. Nisan 2022 döneminde 347 binlik artış kaydeden kadın istihdam seviyesi Mayıs 2022’de 173 binlik artış göstermiştir. İşsiz sayısında ise bir önceki aya kıyasla 30 binlik azalış gerçekleşmiştir. Bu gelişmeler ışığında kadın işsizlik oranı 0,5 yüzde puanlık azalışla yüzde 13,8’e gerilemiştir. Mayıs’ta erkek istihdamı 186 bin artarken işsiz sayısı 27 bin kişi azalmış, erkek işsizlik oranı yüzde 9,7’den yüzde 9,5’e gerilemiştir.

Şekil 3 : Mevsim etkilerinden arındırılmış kadın ve erkek işsizlik oranları (%)

Nisan ayında 1,1 yüzde puanlık artışla ilk kez yüzde 30'un üzerine çıkan kadın istihdam oranı Mayıs 2022'de 0,5 yüzde puanlık artışla yüzde 30,6'ya yükselerek rekor tazelemiştir. Erkek istihdam oranı ise 0,5 yüzde puanlık artışla yüzde 65,3 seviyesine yükselmiştir (Şekil 4).

Şekil 4 : Mevsim etkilerinden arındırılmış kadın ve erkek istihdam oranları (%)

Kaynak: TÜİK, Betam

Tablo 1 : Mevsim etkilerinden arındırılmış işgücü göstergeleri (bin kişi) *

	İşgücü	İstihdam	İşsizlik	İşsizlik Oranı	Aylık Değişimler		
					İşgücü	İstihdam	İşsizlik
Mayıs 19	32.666	28.185	4.481	13,7			
Haziran 19	32.576	28.106	4.470	13,7	-90	-79	-11
Temmuz 19	32.530	28.019	4.511	13,9	-46	-87	41
Ağustos 19	32.437	27.896	4.541	14,0	-93	-123	30
Eylül 19	32.489	27.922	4.567	14,1	52	26	26
Ekim 19	32.445	28.074	4.371	13,5	-44	152	-196
Kasım 19	32.593	28.274	4.319	13,3	148	200	-52
Aralık 19	32.595	28.216	4.379	13,4	2	-58	60
Ocak 20	31.788	27.609	4.179	13,1	-807	-607	-200
Şubat 20	31.612	27.618	3.995	12,6	-176	9	-184
Mart 20	30.397	26.468	3.929	12,9	-1.215	-1.150	-66
Nisan 20	29.285	25.329	3.956	13,5	-1.112	-1.139	27
Mayıs 20	29.808	25.800	4.009	13,4	523	471	53
Haziran 20	30.553	26.475	4.077	13,3	745	675	68
Temmuz 20	30.507	26.201	4.306	14,1	-46	-274	229
Ağustos 20	30.851	26.922	3.929	12,7	344	721	-377
Eylül 20	31.015	27.091	3.924	12,7	164	169	-5
Ekim 20	31.124	27.045	4.079	13,1	109	-46	155
Kasım 20	31.285	27.198	4.087	13,1	161	153	8
Aralık 20	31.040	27.037	4.003	12,9	-245	-161	-84
Ocak 21	31.488	27.485	4.002	12,7	448	448	-1
Şubat 21	31.831	27.590	4.241	13,3	343	105	239
Mart 21	32.477	28.284	4.193	12,9	646	694	-48
Nisan 21	32.662	28.203	4.459	13,7	185	-81	266
Mayıs 21	32.415	28.122	4.293	13,2	-247	-81	-166
Haziran 21	32.208	28.781	3.427	10,6	-207	659	-866
Temmuz 21	32.577	28.898	3.679	11,3	369	117	252
Ağustos 21	32.775	28.980	3.795	11,6	198	82	116
Eylül 21	33.189	29.418	3.771	11,4	414	438	-24
Ekim 21	33.293	29.577	3.716	11,2	104	159	-55
Kasım 21	33.520	29.749	3.771	11,2	227	172	55
Aralık 21	33.799	29.993	3.806	11,3	279	244	35
Ocak 22	33.741	29.917	3.824	11,3	-58	-76	18
Şubat 22	33.656	30.002	3.654	10,9	-85	85	-170
Mart 22	33.822	30.043	3.779	11,2	166	41	125
Nisan 22	34.322	30.481	3.841	11,2	500	438	62
Mayıs 22	34.624	30.839	3.785	10,9	302	358	-56

Kaynak: TÜİK, Betam

Tablo 2 : İşsizlik Ve Alternatif İşsizlik Oranları (%) Ve Seviyeleri (Bin) *

	İşsizlik Oranı (%)	İşsiz Sayısı (Bin)	Zamana Bağlı Eksik İstihdam Ve İşsizlerin Bütünleşik Oranı (%)	Zamana Bağlı Eksik İstihdam Seviyesi (bin)	Potansiyel İşgücü Ve İşsizlerin Bütünleşik Oranı (%)	Potansiyel İşgücü (bin)	Atıl İşgücü Oranı (%)	Toplam
Mayıs 19	13,7	4481	14,5	256	17,8	1622	18,6	6359
Haziran 19	13,7	4470	14,7	319	18,2	1783	19,1	6572
Temmuz 19	13,9	4511	14,9	336	18,3	1765	19,3	6612
Ağustos 19	14,0	4541	14,8	260	18,4	1749	19,2	6550
Eylül 19	14,1	4567	15,2	371	17,9	1521	18,9	6459
Ekim 19	13,5	4371	14,4	301	17,9	1750	18,7	6422
Kasım 19	13,3	4319	14,3	342	17,4	1637	18,4	6298
Aralık 19	13,4	4379	14,6	380	17,6	1648	18,7	6407
Ocak 20	13,1	4179	15,8	844	19,1	2339	21,6	7362
Şubat 20	12,6	3995	15,0	747	18,6	2316	20,8	7057
Mart 20	12,9	3929	15,9	904	20,3	2813	23,1	7646
Nisan 20	13,5	3956	18,3	1403	23,4	3782	27,7	9141
Mayıs 20	13,4	4009	19,2	1714	24,2	4228	29,2	9951
Haziran 20	13,3	4077	17,1	1148	22,4	3566	25,8	8790
Temmuz 20	14,1	4306	18,2	1246	22,4	3257	26,1	8809
Ağustos 20	12,7	3929	16,7	1223	21,3	3357	24,9	8510
Eylül 20	12,7	3924	15,9	1007	21,2	3364	24,2	8296
Ekim 20	13,1	4079	17,4	1337	21,9	3505	25,7	8920
Kasım 20	13,1	4087	17,1	1263	23,0	4037	26,6	9387
Aralık 20	12,9	4003	18,0	1584	24,1	4582	28,6	10169
Ocak 21	12,7	4002	20,2	2359	23,0	4208	29,6	10569
Şubat 21	13,3	4241	19,8	2062	22,4	3723	28,2	10026
Mart 21	12,9	4193	18,0	1653	21,0	3326	25,6	9171
Nisan 21	13,7	4459	19,7	1975	21,7	3357	27,2	9792
Mayıs 21	13,2	4293	19,3	1963	21,7	3501	27,1	9757
Haziran 21	10,6	3427	14,6	1275	18,8	3237	22,3	7939
Temmuz 21	11,3	3679	15,7	1436	19,1	3144	23,0	8258
Ağustos 21	11,6	3795	14,7	1023	18,6	2827	21,5	7645
Eylül 21	11,4	3771	15,0	1207	18,4	2862	21,8	7841
Ekim 21	11,2	3716	15,6	1478	18,7	3087	22,8	8281
Kasım 21	11,2	3771	15,4	1391	18,3	2892	22,1	8055
Aralık 21	11,3	3806	15,5	1433	18,8	3138	22,7	8377
Ocak 22	11,3	3824	15,6	1440	18,9	3148	22,8	8412
Şubat 22	10,9	3654	14,9	1361	18,2	3021	22,0	8036
Mart 22	11,2	3779	15,4	1430	18,5	3041	22,4	8249
Nisan 22	11,2	3841	14,7	1204	18,4	3032	21,6	8078
Mayıs 22	10,9	3785	16,0	1755	17,7	2847	22,4	8387

Kaynak: TÜİK, Betam

Tablo 3 : Mevsim etkilerinden arındırılmış kadın ve erkek genel işgücü göstergeleri (bin)

	Toplam İşgücü, Kadın	Toplam İstihdam, Kadın	Toplam İşsiz, Kadın	Toplam İşgücü, Erkek	Toplam İstihdam, Erkek	Toplam İşsiz, Erkek	Kadın İşgücü / 15+	Kadın İstihdam / 15+	Erkek İşgücü / 15+	Erkek İstihdam / 15+
Mayıs 19	10.744	8.954	1.790	21.922	19.231	2.691	34,6	28,9	72,3	63,4
Haziran 19	10.645	8.916	1.729	21.930	19.190	2.740	34,3	28,7	72,3	63,2
Temmuz 19	10.676	8.942	1.734	21.854	19.077	2.777	34,3	28,7	71,9	62,8
Ağustos 19	10.606	8.871	1.735	21.831	19.025	2.806	34,0	28,5	71,7	62,5
Eylül 19	10.683	8.914	1.770	21.805	19.008	2.797	34,2	28,6	71,6	62,4
Ekim 19	10.676	8.983	1.693	21.769	19.091	2.678	34,2	28,8	71,3	62,6
Kasım 19	10.734	8.982	1.751	21.859	19.292	2.567	34,3	28,7	71,5	63,1
Aralık 19	10.651	8.915	1.736	21.943	19.301	2.643	34,0	28,5	71,7	63,1
Ocak 20	10.341	8.685	1.656	21.447	18.924	2.523	33,0	27,7	70,0	61,8
Şubat 20	10.166	8.689	1.477	21.446	18.928	2.518	32,4	27,7	69,9	61,7
Mart 20	9.457	8.062	1.395	20.940	18.406	2.534	30,1	25,6	68,1	59,9
Nisan 20	9.195	7.891	1.305	20.089	17.438	2.651	29,2	25,0	65,2	56,6
Mayıs 20	9.310	7.961	1.349	20.498	17.838	2.660	29,5	25,2	66,4	57,8
Haziran 20	9.664	8.159	1.505	20.888	18.316	2.572	30,6	25,8	67,5	59,2
Temmuz 20	9.761	8.244	1.517	20.745	17.956	2.789	30,8	26,1	67,0	58,0
Ağustos 20	9.789	8.356	1.434	21.061	18.566	2.495	30,9	26,4	67,9	59,8
Eylül 20	9.723	8.319	1.405	21.292	18.772	2.519	30,6	26,2	68,5	60,4
Ekim 20	9.759	8.300	1.459	21.365	18.745	2.620	30,7	26,1	68,6	60,2
Kasım 20	9.758	8.358	1.399	21.528	18.840	2.688	30,7	26,3	69,0	60,4
Aralık 20	9.839	8.451	1.387	21.201	18.585	2.616	30,9	26,5	67,8	59,4
Ocak 21	9.996	8.543	1.453	21.492	18.942	2.550	31,3	26,8	68,6	60,5
Şubat 21	10.230	8.656	1.574	21.601	18.934	2.667	32,0	27,1	68,9	60,4
Mart 21	10.260	8.627	1.633	22.218	19.657	2.560	32,1	27,0	70,8	62,6
Nisan 21	10.471	8.830	1.641	22.191	19.373	2.818	32,7	27,5	70,6	61,6
Mayıs 21	10.219	8.639	1.580	22.196	19.483	2.713	31,8	26,9	70,5	61,9
Haziran 21	10.364	8.898	1.465	21.844	19.883	1.961	32,2	27,7	69,3	63,1
Temmuz 21	10.798	9.293	1.505	21.779	19.605	2.174	33,5	28,9	69,0	62,1
Ağustos 21	10.622	9.068	1.554	22.153	19.912	2.241	32,9	28,1	70,1	63,0
Eylül 21	10.779	9.232	1.547	22.410	20.186	2.224	33,4	28,6	70,8	63,8
Ekim 21	10.892	9.369	1.523	22.401	20.208	2.193	33,7	29,0	70,7	63,8
Kasım 21	11.010	9.425	1.585	22.510	20.324	2.186	34,0	29,1	71,0	64,1
Aralık 21	11.123	9.564	1.559	22.677	20.429	2.247	34,3	29,5	71,4	64,3
Ocak 22	11.153	9.618	1.535	22.588	20.299	2.289	34,4	29,6	71,1	63,9
Şubat 22	11.137	9.626	1.511	22.519	20.376	2.143	34,3	29,6	70,8	64,0
Mart 22	10.983	9.445	1.538	22.839	20.598	2.241	33,8	29,0	71,7	64,6
Nisan 22	11.420	9.792	1.628	22.902	20.689	2.212	35,1	30,1	71,8	64,8
Mayıs 22	11.563	9.965	1.598	23.061	20.875	2.187	35,5	30,6	72,2	65,3

Kaynak: TÜİK, Betam

Kutu 1: Alternatif İşsizlik Oranları İle İlgili Tanımlar¹

Zamana bağlı eksik istihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde fiili olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu takdirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Potansiyel işgücü: Referans haftasında ne istihdamda ne de işsiz olan çalışma çağındaki kişilerden; iş arayan fakat kısa süre içerisinde işbaşı yapabilecek durumda olmayanlarla, iş aramadığı halde çalışma isteği olan ve kısa süre içerisinde işbaşı yapabilecek durumda olan kişilerdir.

İşsiz: Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde aktif iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm kişiler işsiz nüfusa dahildir.

1) İşsizlik Oranı = $[\text{İşsiz}/\text{İşgücü}] * 100$

2) Zamana bağlı eksik istihdam ile işsizliğin bütünleşik oranı =

$$[(\text{Zamana bağlı eksik istihdamdaki kişiler} + \text{İşsizler}) / \text{İşgücü}] * 100$$

3) İşsiz ve potansiyel işgücünün bütünleşik oranı =

$$[(\text{İşsiz} + \text{Potansiyel İşgücü}) / (\text{İşgücü} + \text{Potansiyel İşgücü})] * 100$$

4) Atıl İşgücü Oranı =

$$[(\text{Zamana Bağlı Eksik İstihdam} + \text{İşsiz} + \text{Potansiyel İşgücü}) / (\text{İşgücü} + \text{Potansiyel İşgücü})] * 100$$

¹ Tanımlar ile ilgili daha detaylı bilgiler şu adresin *Metaveri* kısmında mevcuttur:
<https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Isgucu-Istatistikleri-Ocak-2021-37486&dil=1>